

Várkerti fakivágás - történeti, ökológiai, egészségügyi szempontok szerint történik a növényzetrehabilitáció

A közelmúltban készült el a Zöld Város I. projekt kertépítészeti engedélyezési terve, melyet az önkormányzat nyilvánosságra bocsátott: dokumentumok a Városháza polgármesteri titkárságán megtekinthetők, de elérhetők az interneten is. A terv tartalmazza a fakataszteret, a fakivágási tervet, a műleírást, a Kerttörténeti Tudományos Dokumentációt és a kertépítészeti dokumentumokat. A fakivágási terv ezúttal is nagy visszhangot váltott ki néhány internetes felületen, olyannyira, hogy vannak, akik a tüntetést, élőlánc alkotást is felvetették tiltakozásul. -Fontosnak tartottuk a dokumentumok nyilvánossá tételét, hiszen az az álláspontunk, hogy értelmes vitával, szakmai érvek felsorolásával sok nézeteltérés megelőzhető. A papíralapú terveket a Városházán eddig ketten tekintették meg, azt, hogy elektronikusan hányan tanulmányozták, azt nem lehet tudni. Szeretnénk, ha a jövőben is beszélünk a fakivágásokról, de a hisztériakeltést nem tekintem a kommunikáció részének - közölte Áldozó Tamás polgármester, utalva például a Jókai utcai fák kivágását kísérő negatív hangokra, melyek többsége azonnal elnémult, amikor a kivágott fákat, azok törzsének állapotát bemutatta a sajtó. A polgármester hangsúlyozta, a véleményekre kíváncsiak, ám azok legyenek szakmailag megalapozottak.

-Erre a célra felkínáltam saját közösségi oldalamon is egy felületet az érdeklődők számára és azt várom, hogy az észrevételeket konkrét faegyedenként tegyék meg, ezeket az észrevételeket továbbítjuk a tervező szakértők felé, hiszen készült egy katalógus a Várkert fájáról, mely minden fa állapotának leírását tartalmazza, így ezt a szakmai álláspontot kell a hozzánk beérkező észrevételekkel ütköztetni. Ilyen szakmai észrevételek egyébként még nem érkeztek azokra a felületekre, melyeket én láthatok - fűzte hozzá.

A Várkert egy olyan közterület, melynek történeti értékei vannak, ezért a jövőbeni hasznosítás során is tekintettel kell lenni ezeknek az értékeknek a megőrzésére, ugyanakkor nagyon erősen a város szövetének természetes része is a Várkert, ahol közlekedünk, pihenünk, sportolunk, ahol gyermekek játszanak. Ezeket a funkciókat a jövőben is meg kívánják tartani és erősíteni. Mint mondta, olyan változások fognak bekövetkezni környezetünkben - a klímaváltozás és a Tapolca vizének visszavezetése a városba -, mely együttesen átalakíthatja a Várkert használatát, de leginkább gazdagíthatja azt, a mai állapotokhoz képest.

A Belső Várkert átalakításának, rehabilitációjának terveit egy nagy tapasztalattal rendelkező szakértői-tervezői csoport készítette. Herczeg Ágnes, a Pagony Táj- és Kertépítés Iroda vezető tájépítész tervezője munkatársaival a Várkertet végigjárva válaszolt kérdéseinkre. A vezető tervező kiemelte, a Zöld Város program feladata, hogy a helyi és a történeti parkok, közterületek, kertek zöld ökológiai állományát megújítsa. A munka jogszabályban előírt része a Kerttörténeti Tudományos Dokumentáció elkészítése, ami kötelezően meghatározza, hogy milyen elvek alapján kell a megújítás terveit megalkotni.

-Pápa esetében olyan történeti kertről van szó, mely nemcsak közkezdvelt városi közpark, hanem egy országos, sőt közép-európai szempontból is jelentős örökségvédelmi érték képviselő terület. Ugyanakkor a tervezésnél azt is ki kell bontani, hogy a mai használók, a városiak, a mai igényeknek megfelelően magukénak érezzék. Ne egy díszlet, hanem az itt lakók számára jól

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

használható, infrastruktúrájában megfelelő park jöjjön létre. A harmadik szempont az ökológiai állapot és fenntarthatóság biztosítása - magyarázta Herczeg Ágnes.

Az ő szavait erősítette meg Bechtold Ágnes, a Kerttörténeti Tudományos Dokumentáció egyik készítője. A művészettörténész, tájépítész arról szólt, a Várkert több periódusú történeti park, egyes időszakairól kevesebbet, másokról többet lehet tudni. Ez utóbbiak közé tartozik és talán a legjelentősebbnek számít, az angolpark, vagy tájképi kert időszaka, a 18. század második fele. -A korabeli sajtó, az országleírások a hat legfontosabb kert között említik a pápait. Több képi ábrázolás is fennmaradt ebből az időszakból, ezeken már megjelenik a kert térszerkezete, az útszerkezete. Későbbi időszakból a 20. század elejéről is sok dokumentum maradt meg, a tervezők az 1910-es kataszteri felmérést vették alapul. A tájképi kertek jellemzője, hogy facsoportokkal és tisztásokkal operált, az egykori tervezők nagy jól megkomponálták, honnan, milyen látvány tárul fel és ebből a történeti növényállományból még nagyon sok megvan a Várkertben, amire lehet támaszkodni a rehabilitációs tervekben - tudtuk meg. A szakember szerint a térszerkezet viszonylag egyszerű módszerekkel visszanyerhető, ugyanilyen az útszerkezet is, amely aztán a berendezési tárgyak elhelyezését is meghatározza.

Történeti, ökológiai és egészségügyi szempontok határozzák meg tehát, hogy mely fákat kell eltávolítani a Várkertből és mik maradnak meg. Az biztos, a történeti értékű fák megóvása kiemelt cél, ezeket pedig többek között úgy védhetik meg, hogy több teret, fényt, tápanyagot kapnak és megszűnik körülöttük az elmúlt évtizedekben felnőtt dzsungelszerű növényzet. Ennek részleteiről kaptunk tájékoztatást Kovács Attila faápoló és favizsgáló szakmérnöktől. -Nagyon fontos, hogy a történeti fákat, a szép, egészséges egyedeket minél tovább megőrizzük és a nem odavalókat - az invazív növényeket, a veszélyes fákat - eltávolítsuk. Itt a platánok megóvása kiemelten fontos, de ezek több helyen begyomosodtak, alattuk a magoncok kikeltek, fává cseperedtek. Ezeket például el kell távolítani, hiszen veszélyeztetik a platánokat, a fák egymást árnyékolják, ezáltal aszimmetrikus növekedés következhet be, a külpontos növekedés pedig nemcsak a fát veszélyezteti, de balesetveszélyt is jelenthet extrém időjárási körülmények között - tudtuk meg a szakértőtől. A fakivágási terv szerint a Belső-Várkert 1616 fája közül 584-et távolítanak el a park rehabilitációja során. -A kivágandó fák száma nagynak tűnik, de ebből 260 magonc, vagyis 10-20 cm átmérőjű, és ugyancsak nagy számú a 20-40 cm átmérőjű fa is, amit kivágásra jelöltünk. Két nagy egyedet jelöltünk meg eltávolításra, az egyik inváziós faj - ez nem odavaló, gyomosít, a gyeper sem marad meg alatta -, ma már tiltólistán van, a másik pedig egy nagy átmérőjű csonk, ami semmilyen ökológiai szolgáltatást nem nyújt. A tájidegen, néhány évtizede telepített növények is kikerülnek a kertből - közölte a szakmai érveket. Hozzátette, a beavatkozások hozzájárulnak ahhoz, hogy az értékes faállomány kissé fellelegezhessen, tovább megmaradjon, egészségesen fejlődjön. -A megmaradó fákra komoly gondot kell fordítani, ápolni, kezelni kell őket, statikailag és szerkezetileg is. Van itt olyan fa, amelynek hiányzik a belseje, de van mód a megmentésére. Ugyanígy van módszer az odú kezelésére, a törzs pótlására, a száraz ágak eltávolítására. Kovács Attila hangsúlyozta, nemcsak favágás lesz a Várkertben, hanem telepítés is, őshonos, a történeti dokumentációból megismert, korábban itt élt fajokot telepítenek. A tervek szerint 120 új növény kerül a területre az első körben.

A projekt ütemezése szerint decemberre kiválasztják a kivitelezőt a munkálatok elvégzésére, aki aztán a két munkaterületen - az Erzsébet ligetben és a Belső Várkertben - megkezdheti a munkát, vélhetően a fakivágásokkal.

forrás: www.papa-ma.hu (2017.08.24.)

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE